

ทิวทัศน์ต้องห้าม ในรัฐฉาน

คู่มือท่องเที่ยว
ทิวทัศน์ต้องห้าม

ตีพิมพ์ เดือนพฤศจิกายน 2552

ภาพวาดจากสื่อบ๊อ โดยเจ้านางอิงเกอ ซาเจ้น

เกี่ยวกับเครือข่ายปฏิบัติงานผู้หญิงไทใหญ่ (SWAN)

เครือข่ายปฏิบัติงานผู้หญิงไทใหญ่ เป็นเครือข่ายผู้หญิงไทใหญ่ ซึ่งทำงานในประเทศไทยและตามพรมแดนรัฐฉาน และก่อตั้งขึ้นเมื่อ 28 มีนาคม 2542 โดยมุ่งทำงานเพื่อความเท่าเทียมด้านเพศสภาพและความยุติธรรมสำหรับผู้หญิง ที่มุ่งต่อสู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเมืองในพม่า โดยผ่านการทำงานการวิจัยและการรณรงค์ระดับชุมชน เครือข่ายปฏิบัติงานผู้หญิงไทใหญ่ เป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งของสันนิบาตผู้หญิงแห่งพม่า ซึ่งเป็นองค์กรร่วมขององค์กรผู้หญิง 11 แห่ง จากพม่า

เกี่ยวกับสัญลักษณ์ของเครือข่าย (SWAN)

กินรีเป็นสัตว์กึ่งผู้หญิงในเทพนิยาย อยู่ในท่วงท่าร้ายรำ ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการของเราที่จะอนุรักษ์รักษาวัฒนธรรม และคุ้มครองสิทธิของตนเอง การรำกินรี เป็นรำที่เป็นเอกลักษณ์ของรัฐฉาน

รายละเอียดการติดต่อ

kenneri@shanwomen.org

ทิวทัศน์ต้องห้าม ในรัฐฉาน

เครือข่ายปฏิบัติงานผู้หญิงไทใหญ่ (SWAN)

อะไรอยู่ข้างใน

แผนที่แสดงสถานที่ต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้ 3

ท่านจะไปที่ไหนได้บ้าง? 4

พระราชวังเจ้าฟ้าไทใหญ่ 7

ชื่อนี้มีความหมายอย่างไร? 20

สถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา สัญลักษณ์แห่งอำนาจ 22

อนุสาวรีย์ 26

แหล่งทิวทัศน์ที่ถูกละเลย 33

เรือนจำ 35

สารจากเครือข่ายปฏิบัติงานผู้หญิงไทใหญ่ (SWAN)

มีการถกเถียงกันมาก ว่านักท่องเที่ยวควรเดินทางไปพม่า และใช้จ่ายเงิน ซึ่งอาจเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลทหารพม่าต่อไปหรือไม่ เราได้ให้ข้อมูลกับการถกเถียง โดยเปิดเผยให้เห็นถึง ความทารุณโหดร้าย อย่างเช่น ความรุนแรงทางเพศ การทรมาน และการสังหาร อันเป็นผลงานของทหารพม่า ที่กระทำในรัฐฉาน เราเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ ให้กับนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ และกระตุ้นให้ปฏิเสธการให้ความสนับสนุนในทุกรูปแบบต่อรัฐบาลนี้ หากการละเมิดสิทธิเช่นนั้นยังดำรงอยู่ต่อไป

แต่เราก็ตระหนักว่า ที่ผ่านมแทบไม่มีใครให้ความสำคัญต่อการกดขี่ของรัฐบาลทหารพม่า ที่เกิดขึ้นอย่างแยบยลในรัฐฉาน โดยเฉพาะการกดขี่ทางวัฒนธรรม ถ้าเป้าหมายสำคัญของการเดินทางไปเยือนพม่า คือการได้สัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เราเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่นักท่องเที่ยวจะได้ทราบว่า ที่ผ่านมามีการบิดเบือน และทำลาย และมีการเอาวัฒนธรรมหลักของรัฐบาลทหาร และ “วัฒนธรรมพม่า” ที่ถูกสร้างขึ้นมาแบบเทียมๆ เพื่อเข้ามาครอบงำวัฒนธรรม ศาสนา และประวัติศาสตร์ดั้งเดิม ของรัฐฉานอย่างไรบ้าง

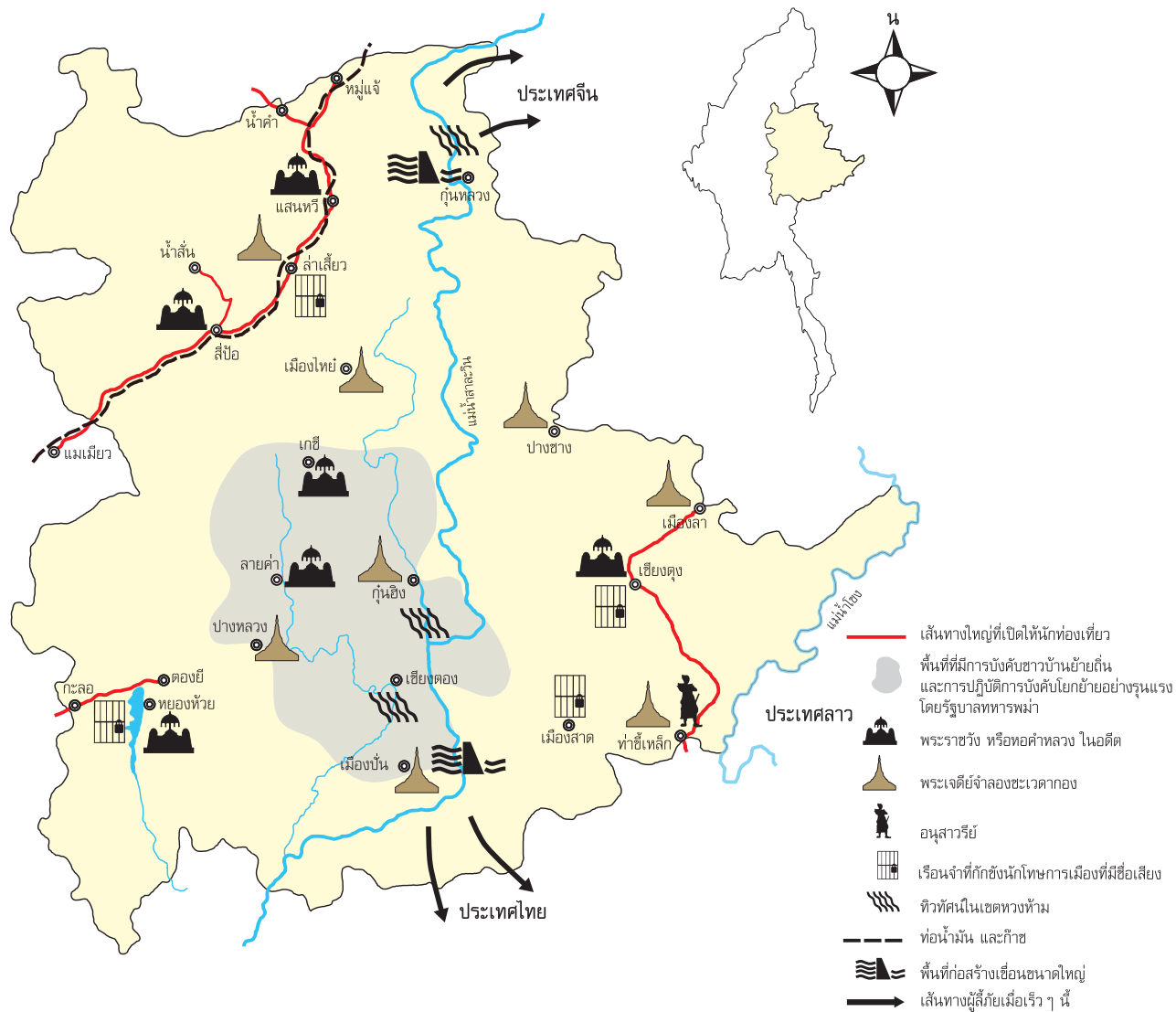
เนื้อหาส่วนใหญ่ในหนังสือเล่มนี้ พูดถึงแง่มุมของวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวทั่วไปอาจไม่รู้ เราเห็นที่วัฒนธรรมชาวไทใหญ่ แต่อันที่จริง รัฐบาลก็ทำการปราบปรามวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในรัฐฉาน และในส่วนอื่นๆ ของพม่าด้วย

เรายังเสนอภาพถ่ายทิวทัศน์อันสวยงามในรัฐฉาน ซึ่งนักท่องเที่ยวไม่เคยได้สัมผัส แต่ในเวลาอีกไม่นาน ทิวทัศน์ที่งดงามเหล่านี้ จะต้องสูญหายไปตลอดกาล เนื่องจากโครงการพัฒนาของรัฐบาล ที่ได้รับการสนับสนุนจากนักลงทุนในประเทศจีน และไทย สุดท้าย เรายังให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักโทษการเมืองคนสำคัญ จากตอนกลางของประเทศพม่า ซึ่งท่านทั้งหลายเหล่านี้ ต้องไปทนทุกข์ทรมาน ตามทัณฑสถานที่ห่างไกลในรัฐฉาน นักท่องเที่ยวคงไม่มีโอกาสได้เห็นนักโทษการเมืองเหล่านี้ แต่ปัญหานี้ คงเป็นเครื่องเตือนให้เราทราบถึงความจริงที่โหดร้ายที่ยังคงมีการกดขี่ปราบปรามทั้งในรัฐฉานและส่วนอื่น ๆ ของพม่าในปัจจุบัน

เราขอขอบคุณ สมาคมช่วยเหลือนักโทษการเมือง แห่งพม่า (*Assistance Association for Political Prisoners*) และมิตรสหายทั้งหลาย ทั้งนอกและในพม่าและรัฐฉาน ซึ่งเอื้อเฟื้อภาพถ่ายและข้อมูลที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้

แผนที่แสดงสถานที่ต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้

ท่านจะไปที่ไหนได้บ้าง

พื้นที่ส่วนใหญ่ในรัฐฉาน เป็นพื้นที่ต้องห้ามสำหรับนักท่องเที่ยว พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวได้รับอนุญาตให้ไปได้ มีอยู่สามแห่ง ได้แก่ เส้นทางล่าสัตว์ขึ้นไปทางตอนเหนือ ทะเลสาบตองจี-อินเลทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ และเส้นทางจากเมืองท่าซี้เหล็ก ไปถึงเชียงตุงและเมืองลา ในภาคตะวันออก

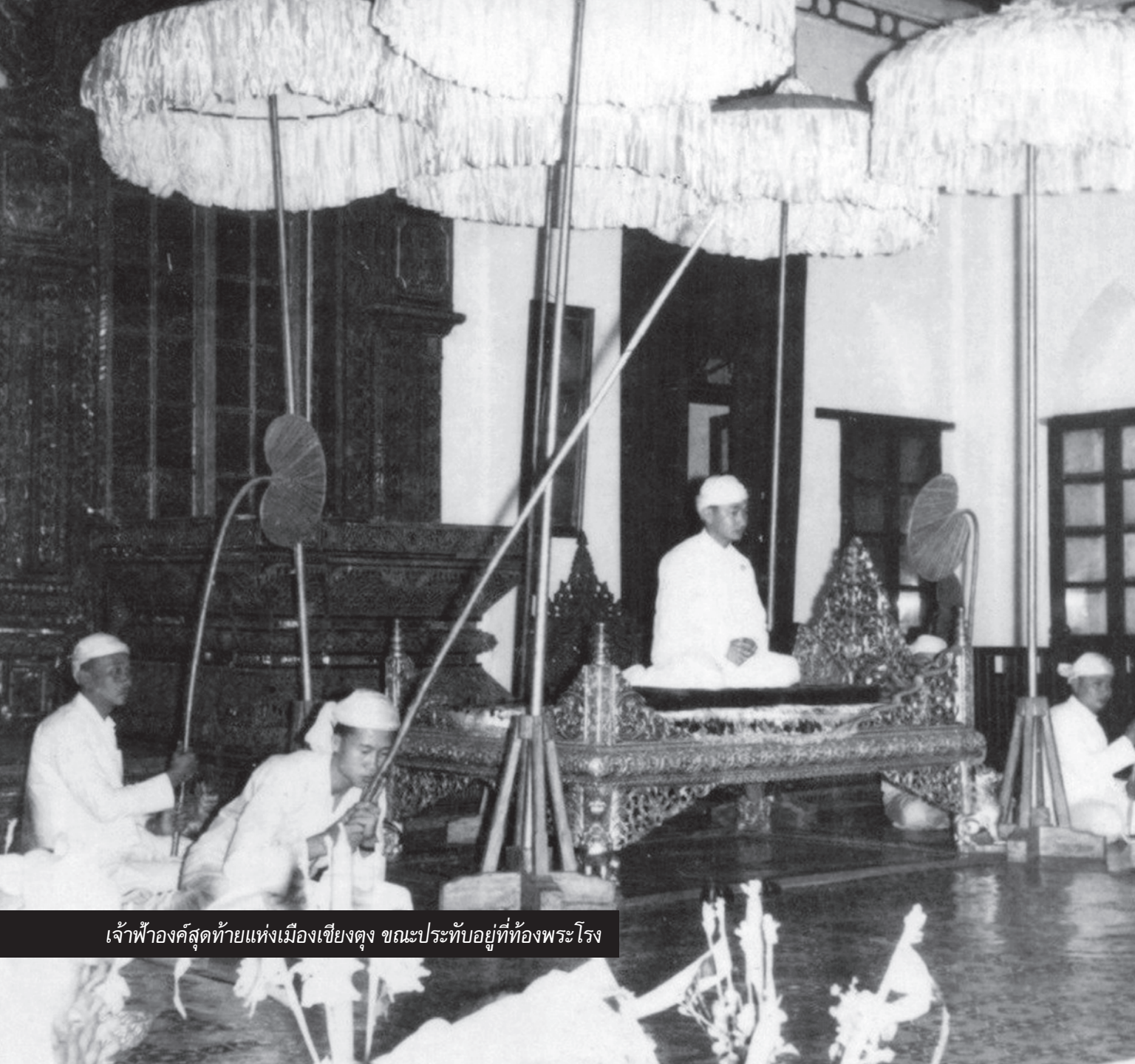
สิ่งที่รัฐบาลทหารไม่ต้องการให้ท่านเห็น :

- กองพันทหารราบของพม่ากว่า 150 หน่วย
ซึ่งประจำการอยู่ในรัฐฉาน เพื่อปราบปรามประชาชน
และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ในท้องถิ่น
- ทหารเหล่านี้ได้รับอนุญาตให้ทำกิน
สามารถเวนคืนที่ดิน
สามารถริบไถเงินทองและภาษีจากราษฎร
และสามารถเรียกใช้แรงงานโดยไม่ต้องจ่ายเงินได้

- กลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม ยังคงทำสงครามสู้รบต่อสู้กับรัฐบาลทหาร โดยหวังว่าจะนำมาซึ่งความยุติธรรม และสิทธิที่เท่าเทียมสำหรับประชาชนของพวกเขา รัฐบาลทหารยังคงปฏิเสธ ไม่ยอมเจรจาอย่างจริงจัง กับกลุ่มเหล่านี้และยังคงมีการโจมตีตอบโต้เพื่อทำลายกองกำลังเหล่านี้
- ระหว่างปี 2539-2541 ชาวบ้านกว่า 300,000 คน ในภาคใต้และกลางของรัฐฉาน ถูกทหารใช้ปืนบังคับ ให้ละทิ้งถิ่นฐานและที่ดิน ในระหว่างปฏิบัติการกวาดล้างกองกำลังฝ่ายต่อต้าน ส่วนใหญ่พวกเขา หลบหนีเข้ามาเป็นผู้พลัดถิ่นในไทยแล้ว จนถึงปัจจุบัน ทหารพม่าได้รับมอบอำนาจที่จะจับกุม ทรมาณ ข่มขืน และสังหารชาวบ้าน หากสงสัยว่าให้ความสนับสนุนฝ่ายต่อต้าน
- ป่าไม้ ภูเขา และแม่น้ำอันสวยงามของรัฐฉาน กำลังถูกทำลายและแปดเปื้อนด้วยมลพิษอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการพรวนลาดหญ้าทรัพยากรของรัฐบาลทหารและพันธมิตร
- ในขณะที่รัฐบาลทหารอ้างว่า ประสบความสำเร็จในการลดการผลิตยาเสพติด แต่พวกเขาก็ยังคงส่งเสริม และได้รับผลกำไรจากการค้ายาเสพติด การปลูกฝิ่นเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนทั่วทั้ง รัฐฉาน

เจ้าฟ้าองค์สุดท้ายแห่งเมืองเชียงตุง ขณะประทับอยู่ที่ท้องพระโรง

ชะตากรรมของพระราชวังในรัฐฉาน

การล้มล้างประวัติศาสตร์รัฐฉาน

พื้นที่ซึ่งปัจจุบันเป็นรัฐฉาน ในช่วงหลายศตวรรษก่อนหน้าเป็นที่รวมของแคว้นต่างๆ หลายแคว้น แต่ละแคว้นจะมีผู้ปกครอง ซึ่งสืบสายโลหิตตามกันมาที่เรียกว่า “เจ้าฟ้า” หรือหมายความว่า “เจ้าแห่งท้องฟ้า” ตามประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา แคว้นเหล่านี้มีการปกครองเป็นของตนเอง แม้เมื่อกลายเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษ หลังจากที่อังกฤษได้เข้ามาผนวกดินแดนต่างๆ ในพม่า เมื่อราวทศวรรษ 1880 เจ้าฟ้าเหล่านั้น ก็ยังคงได้รับอนุญาตให้บริหารปกครองรัฐของตนต่อไป

จนเมื่อปี 2502 กว่าสิบปีหลังจากเข้าร่วมกับพม่า เพื่อประกาศเอกราชจากอังกฤษ เจ้าฟ้าทั้ง 34 แคว้น หรือหัวหน้าชนชาติ ก็ได้สละพระราชอำนาจคืนให้กับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในรัฐฉาน

อย่างไรก็ตาม เจ้าฟ้าหลายพระองค์ยังคงมีตำแหน่งในรัฐบาล และมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง ในการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ ไปจนถึงการจัดตั้งรัฐบาลสหพันธรัฐ ซึ่งจะทำให้รัฐชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งมีสถานะภาพเท่าเทียมมากขึ้นกับรัฐพม่า รัฐชาติพันธุ์เหล่านี้ไม่ได้เรียกร้องการแบ่งแยกประเทศ แม้ว่าในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2490 จะมีการระบุถึงเงื่อนไขข้อนี้ แต่ถึงอย่างนั้น นายพลเนวินก็อ้างเหตุความพยายามปฏิรูปรัฐธรรมนูญ และทำรัฐประหารในเดือนมีนาคม 2505 เขาอ้างว่าต้องทำรัฐประหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแบ่งแยกประเทศสหภาพพม่า

ในช่วงที่ทหารปกครอง เจ้าฟ้าหลายพระองค์ยังคงดำรงพระชนม์ชีพอย่างหรูหราในพระราชวัง (หรือที่เรียกว่า “หอ” ในภาษาไทยใหญ่) ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่งดงาม อาคารประวัติศาสตร์บางแห่งได้ถูกระเบิดทำลายไป ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง หลายแห่งก็รอดพ้นมาได้ แต่ก็ถูกทอดทิ้งและถูกทำลายไป ช่วงที่รัฐบาลทหารพม่าเข้ายึดอำนาจความรู้สึกขุ่นเคืองใจของชาวไทใหญ่ที่มีต่อการทำลายและการเพิกเฉย ในการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมของชาวไทใหญ่ โดยรัฐบาลทหารยิ่งเพิ่มขึ้นมาก เมื่อเห็นรัฐบาลทหารพม่าในขณะเดียวกัน ได้ลงทุนด้วยเงินจำนวนมหาศาล เพื่อบูรณปฏิสังขรณ์ และถึงกับมีการสร้างพระราชวังของกษัตริย์พม่าโบราณขึ้นมาใหม่.

การกตัญญูทางวัฒนธรรม : การทำลายพระราชวังเชียงใหม่ตุง

พระราชวังเชียงใหม่ ก่อสร้างขึ้น เมื่อปี 2446 โดยเจ้าก้อนแก้ว อินทร์แถลง นับเป็นพระราชวังใหญ่สุดในรัฐฉาน ซึ่งเหมาะสมกับสถานะของเชียงใหม่ ซึ่งเป็นแคว้นใหญ่สุด ครอบคลุมพื้นที่ 12,000 ตารางไมล์ ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำสาละวิน มีการใช้อิฐขนาดใหญ่แบบอินเดีย เพื่อเป็นฐานรองรับพระราชวัง และบรรดาที่พักอาศัยของเจ้าฟ้า พระชายาทั้งหก และพระราชบุตร พระราชธิดา 19 พระองค์ เจ้าฟ้าจายหลวง พระราชนัดดา เป็นเจ้าผู้ครองครอง พระราชวังองค์สุดท้าย จนถึงปี 2502 ก่อนจะส่งมอบให้กับรัฐบาลแห่งรัฐฉาน

เมื่อทหารพม่ายึดอำนาจในปี 2505 พวกเขาได้จับกุมเจ้าฟ้าจายหลวง พร้อมกับพระเชษฐา และเจ้าฟ้าองค์อื่นๆ ของรัฐฉาน และนำตัวไปคุมขังในเรือนจำอินแสง ที่กรุงย่างกุ้ง เป็นเวลาหกปี เมื่อได้รับการปล่อยตัว พระองค์ได้ถูกเนรเทศให้ไปอยู่ที่เมืองเชียงใหม่ หน่วยทหารพม่าในพื้นที่ได้ยึดเอาพระราชวังทำเป็นศูนย์บัญชาการ

การรื้อทำลายพระราชวัง เริ่มต้นขึ้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2534 ตามคำสั่งของรัฐบาลที่อย่างกึ่ง แม้ว่าจะมีการร้องขอมากมาย จากพระภิกษุในท้องถิ่น และมีการโปรยใบปลิวเพื่อประท้วงรอบเมือง

เศษซากหินของอาคาร ตกเกลื่อนกระจัดกระจายตามท้องถนนรอบตัวเมืองเชียงใหม่ การเอาเท้าเหยียบย่ำอาคารประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมเช่นนี้ ทั้งๆ ที่ทำเป็นอวัยวะเบื้องต่ำสุดของร่างกาย เป็นการลบหลู่ดูหมิ่นอย่างชัดเจน ต่อมรดกทางวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่ ทั้งในทางกายและใจ

พระราชวังเชียงตุง ก่อนจะถูกทำลาย
และโรงแรมจายันตุง ในปัจจุบัน

ในปี 2537 กระทรวงโรงแรมและการท่องเที่ยวของพม่า เริ่มก่อสร้าง โรงแรมจายันตุง (Kyang Tung) ซึ่งเป็นโรงแรมสมัยใหม่ ที่เป็นจุดที่เคยเป็นพระราชวังเดิม การก่อสร้างแล้วเสร็จ เมื่อปี 2539 ใช้เงินไปทั้งหมด 500 ล้านจ๊าด จากชาวลีอี่ที่เป็นอยู่ทำให้แทบไม่มีคนมาพักที่โรงแรม.

การทอดทิ้งอย่างจงใจ: พระราชวังสีป่อ

สีป่อเป็นหนึ่งในแคว้นประเทศราช ซึ่งมั่งคั่งและทรงอิทธิพลมากที่สุดในรัฐฉาน พระราชวังโบราณของเมืองนี้มีชื่อเสียงด้านความงดงาม ท้องพระโรงเป็นการจำลองมาจากพระราชวังมณฑลเลย์ หลังจากที่ถูกทำลาย ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ครอบครัวของเจ้าผู้ปกครองเมือง ไปพักอาศัยอยู่ในบ้านทรงอังกฤษ ที่มีชื่อเรียกว่า พระราชวังบูรพา

เจ้าฟ้าเจ้าแสง กับ พระชายา อิงเกอ

สถานที่แห่งนี้ เป็นที่ประทับของเจ้าฟ้าเจ้าแสง เจ้าฟ้าองค์สุดท้ายแห่งสีป่อ กับพระชายาอิงเกอ ซึ่งเป็นชาวออสเตรีย ในช่วงที่รัฐบาลทหารพม่ายึดอำนาจ ในปี 2504 เจ้าฟ้าเจ้าแสง เป็นนักปกครองหัวก้าวหน้า ที่มีการศึกษา แต่ถูกทหารพม่าจับกุมและไม่เคยมีใครเห็นพระองค์อีกเลย พระราชวังบูรพา ยังเป็นที่อยู่ของครอบครัวนี้ จนกระทั่งปี 2548 ผู้อยู่อาศัยรุ่นสุดท้ายคือ เจ้าอุจ่า พระราชชนัดดาของเจ้าฟ้าเจ้าแสง ซึ่งมักจะเชื่อเชิญนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมพระราชวัง อย่างไรก็ตามในปี 2548 เจ้าอุจ่าถูกจับกุมและถูกตัดสินจำคุกเป็นเวลา 13 ปี ที่เรือนจำมณฑลเลย์

ในข้อหา พบปะกับชาวต่างชาติในพระราชวัง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อเร็วๆ นี้มีการรื้อถอน และปล่อยตัวออกมา

ในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมชมพระราชวังบูรพา ในขณะที่พระราชวังฤดูร้อนสกันทา ซึ่งก่อสร้างโดยเจ้าฟ้า เจ้าขุนแซ่ ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 ใกล้กับภูเขาที่เมืองจ๊อกเม และเคยเป็นที่ประทับ ช่วงฤดูร้อนของราชวงศ์สีป่อ ถูกปล่อยให้ทิ้งร้าง แม้ว่าปีกด้านซ้ายของพระราชวังได้ถูกทหารญี่ปุ่นเผา ช่วงที่มาครอบครองเมือง แต่ส่วนอื่นของพระราชวังยังคงปรกติ และเจ้าองค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์สีป่อ มีแผนการจะบูรณปฏิสังขรณ์ จากปากคำของพระชายาของเจ้าฟ้าเจ้าแสง ระบุว่า “อาคารทรงนีโอคลาสสิกสีครีมแห่งนี้ มีลักษณะเหมือนกับอาคารที่ก่อสร้างตามทิวเขาทางตอนเหนือของประเทศอิตาลี บ้านโคหินอ่อนสีขาวที่ทอดยาวเข้าไปในช่วงกลางของอาคาร เป็นหินอ่อนที่มาจากทะเลสาบเมดิเตอร์เรเนียนจริงๆ หน้าต่างขนาดใหญ่ เสาทรงพอม และระเบียงกว้างขวาง ทำให้อาคารมีลักษณะโปร่ง”

ในปัจจุบัน พระราชวังสกันทา อยู่ในสภาพทรุดโทรม และไม่มีการโฆษณาในคู่มือนักท่องเที่ยว แม้ว่า จะตั้งอยู่ระหว่างทางที่นักท่องเที่ยวต้องผ่าน

พระราชวังฤดูร้อนสกันทา ซึ่งก่อสร้างขึ้นโดยเจ้าฟ้า เจ้าขุนแ่ง
 แห่งราชวงศ์สิปอ ในช่วงต้นทศวรรษ 1900 ปัจจุบันถูกทิ้งร้าง
 และไม่เป็นที่สนใจ แม้จะตั้งอยู่ริมถนนที่นักท่องเที่ยวเดินทางผ่าน

จากพระราชวังกลายเป็น “พิพิธภัณฑ์พระพุทธเจ้า” :
พระราชวังหยองห้วย

พระราชวังหยองห้วย ตั้งอยู่ใกล้กับทะเลสาบอินเล ซึ่งมีชื่อเสียงของภูฏาน นับเป็นพระราชวังใหญ่สุดที่ยังเหลืออยู่ในภูฏาน เป็นอาคารที่สร้างจากไม้และหินขนาดใหญ่ ก่อสร้างขึ้นเมื่อปลายทศวรรษ 1920 โดยจำลองแบบมาจากพระราชวังมณฑลเจ้ เจ้าองค์สุดท้ายซึ่งประทับอยู่ที่นี้ได้แก่ เจ้าฉ่วยแตก ซึ่งเป็นประธานาธิบดีแห่งสหภาพพม่าคนแรก

ในวันที่ 2 มีนาคม 2505 เมื่อทหารพม่ายึดอำนาจ พวกเขาได้เข้าล้อมที่ประทับของเจ้าฉ่วยเต็ก ที่กรุงย่างกุ้ง และได้ยิงสังหารเจ้าหมีอายุ 17 ปี ซึ่งเป็นลูกชายของประธานาธิบดี มีการจับกุมเจ้าฉ่วยเต็ก ซึ่งมีพระชนม์มากแล้ว ไปขังที่คุกอินแสง และต่อมาพระองค์ได้สิ้นพระชนม์ จากเหตุที่นำสงสัยในเดือนพฤศจิกายน ปีเดียวกัน

ประมาณสิบปีที่แล้ว มีการเปลี่ยนพระราชวังแห่งนี้ ให้เป็นพิพิธภัณฑสถานอย่างเป็นทางการ โดยตั้งชื่อว่า พิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมหย่องฉ่วย (หรือที่เรียกว่าพิพิธภัณฑสถานบาวบวาจีเมีย (Saw Bwa Gyi Mya Museum) หรือ พิพิธภัณฑสถานผู้นำรัฐฉาน) และเปิดบริการให้กับนักท่องเที่ยว และยังเป็นที่พักเก็บเครื่องราชกกุธภัณฑ์ ในช่วงเวลาดังกล่าว องค์การยูเนสโก ได้จัดสรรเงินจำนวน 30,000 เหรียญ เพื่อบูรณปฏิสังขรณ์อาคาร แต่หน่วยงานทหารกลับปฏิเสธที่จะซ่อมแซมอาคาร และต่อมามีคำสั่งด่วนเมื่อปี 2549 จากกระทรวงวัฒนธรรม ให้จัดส่งศิลปวัตถุทั้งหลายในพระราชวัง ไปยังเมืองหลวงแห่งใหม่ที่เนปีดอร์

ในเดือนกันยายน 2550 มีการเปิดพระราชวังต่อสาธารณะอีกครั้ง โดยตั้งชื่อว่า “พิพิธภัณฑสถานพระพุทธเจ้า” ลวดลายฝาผนังในอาคารถูกลบล้างหมด มีการนำภาพพระเจดีย์ขนาดใหญ่ อย่างเช่นพระธาตุนันทะแขวน และพระเจดีย์ชเวดากอง และพระมหาวีระนาถไปแขวนไว้ที่ฝาผนังในส่วนที่เป็นห้องพระโรงเก่า ไม่มีป้ายในพิพิธภัณฑสถานใดเลยที่ระบุถึงความเป็นมาของอาคารแห่งนี้ ในฐานะที่เคยเป็นพระราชวัง.

บน: เจ้าฉ่วยเต็ก เจ้าฟ้าองค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์หย่องฉ่วย

ขวา: อดีตห้องพระโรง

พระราชวังแสนหวี:

หลายทศวรรษของการปกครองโดยทหาร

พระราชวังแสนหวี เป็นอาคารไม้ลักษณะใหญ่ ตั้งอยู่บนเนินใจกลางเมือง และเป็นที่ประสูติของเจ้านางเฮือนคำ พระชายาของเจ้าผ่วยแตก แห่งหอยงั่ว ซึ่งประสูติที่พระธาตุนกยูง ซึ่งเป็นประธาณ-ธิบัติคนแรกของพม่า หลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ในเรือนจำ พระชายาต้องเสด็จลี้ภัย และเป็นประธานกลุ่มต่อต้านทหารพม่าในรัฐฉาน จนถึงช่วงกลางทศวรรษ 1960

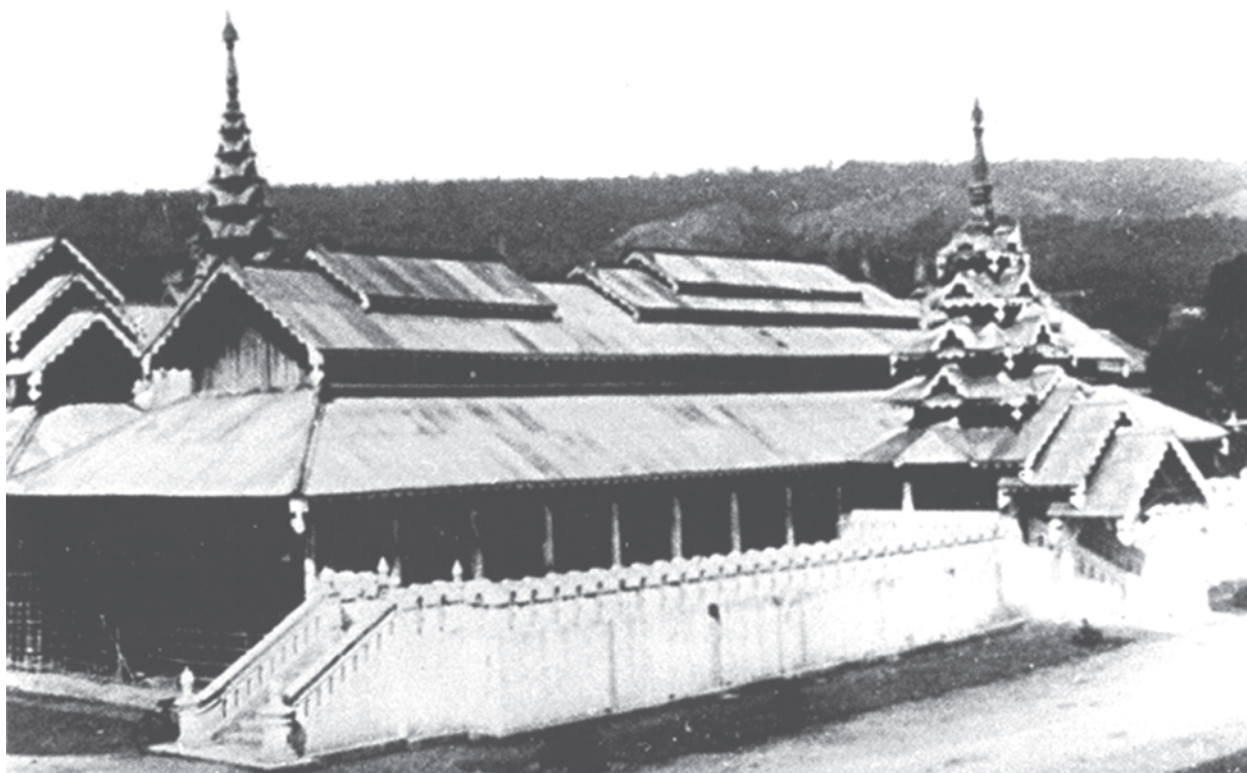

ซากปรักหักพังของพระราชวังในปัจจุบัน

พระราชวังที่ทรุดโทรมแห่งนี้ ไม่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ และภายหลังรัฐประหารปี 2505 รัฐบาลทหารพม่า ได้ยึดเอาพระราชวังทำเป็นค่ายทหาร ทำให้ชาวบ้านในท้องถิ่นโกรธเคืองมาก และทหารยังกระทำการที่ทารุณโหดร้ายต่อชาวบ้าน เหตุการณ์ที่รู้จักกันดีเหตุการณ์หนึ่ง เกิดขึ้นเมื่อกลางทศวรรษ 1960 ผู้บัญชาการทหารซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วกันในท้องถิ่นว่า ไปหัวหอก (ผู้กองผมขาว) ได้สั่งตัดหัวชาวบ้าน ที่ต้องสงสัยว่าสนับสนุนฝ่ายต่อต้านในรัฐฉาน และเอาหัวไปเสียบประจานใกล้กับวัง ชาวบ้านโกรธมาก และหลายคนได้เข้าร่วมปฏิบัติการต่อต้านแบบใต้ดินในตอนนั้น

เจ้านางเฮือนคำ

รัฐบาลทหารพม่าได้ย้ายออกจากวังเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง ปล่อยให้วังถูกทิ้งร้าง อยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมเต็มไปด้วย วัชพืช เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบุกใช้พระราชวังอีก ทางสมาคมวัฒนธรรมท้องถิ่นแห่งรัฐฉานได้ติดตั้งป้ายกำหนดให้ พื้นที่แห่งนี้ เป็นสถานที่ประวัติศาสตร์

พระราชวังแสนหวีในสภาพเดิม

ชุมชนที่คุ้มครองมรดกของตนเอง

เมืองลายคำ และ เกชี ซึ่งอยู่ตอนกลางของรัฐน่าน เป็นเมืองต้องห้ามอย่างแท้จริงสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ แม้ว่าเมืองแห่งนี้ จะเคยเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่รุ่งเรือง แต่จากการรณรงค์ปราบปราม ฝายต่อต้านหลายครั้ง ของรัฐบาลทหารพม่าและประชาชน ทำให้ประชาชนหลบหนีออกไปและเกิดความยากจนทั่วพื้นที่ชนบทแห่งนี้

ในปัจจุบันวัดที่มีชื่อว่า จองหอ (วัดประจำพระราชวัง) เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงอดีต

พระราชวังลายคำ

หลังการทำลายพระราชวังเชียงตุงภายในปี 2534 ชาวบ้านที่เมืองลายคำ เริ่มกังวลว่าจะมีการทำลาย พระราชวังที่นี่ เช่นเดียวกับพระราชวังเชียงตุง พระราชวังลายคำได้ถูกรัฐบาลทหารพม่ายึดไป และในขณะนั้น กลายเป็นที่ทำการของธนาคาร ด้วยความเชื่อว่าถ้านำอาคารแห่งนี้มาใช้ในการศาสนา จะทำให้ไม่ถูกทำลาย ผู้นำชุมชนสามารถร้องขอต่อรัฐบาลทหารพม่า จนใช้อาคารแห่งนี้เป็นวัดได้สำเร็จ.

ในปัจจุบันวัดที่มีชื่อว่า จองหอ (วัดประจำพระราชวัง) เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงอดีต

พระราชวังเกษี

ภายหลังรัฐประหารปี 2505 กองทัพพม่าได้เข้ายึดครองพระราชวังเกษี เมื่อสิบปีก่อน มีการคืนพระราชวังให้กับเจ้าของเดิม หลังมีการร้องเรียนหลายครั้งต่อทางการ แต่ข้าวของในวังถูกปล้นสะดมไปหมดแล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้มีการยึดครองหรือทำลายวังแห่งนี้อีกต่อไป เจ้าของได้บริจาควังเพื่อทำเป็นวัดในชุมชนท้องถิ่น.

การฟื้นฟูราชวงศ์พม่า

ในเวลาเดียวกัน รัฐบาลทหารพม่าได้พยายามอย่างเต็มที่ที่จะกำจัดประวัติศาสตร์ที่เหลืออยู่ของราชวงศ์ไทใหญ่ จากนั้น มีการสร้างพระราชวังโบราณแบบพม่าในภาคกลางของประเทศ และมีการก่อสร้างอนุสรณ์สถานใหม่ๆ ในสถานที่ต่างๆ เพื่อถวายเป็นเกียรติยศ แด่อดีตพระมหากษัตริย์แห่งพม่า.

อนุสาวรีย์พระเจ้าบุเรงนอง ทำขึ้นเหล็ก

พระเจ้าบุเรงนอง เป็นกษัตริย์พม่าในช่วงศตวรรษที่ 16 พระองค์สามารถยึดครองรัฐฉานไว้ได้ เมื่อปี 2099 และสามารถตีกรุงศรีอยุธยาจนสำเร็จถึงสองครั้ง เมื่อปี 2107 และ 2122

อนุสาวรีย์พระเจ้าบุเรงนอง ซึ่งตั้งอยู่ด้านตะวันออกของเมืองทำขึ้นเหล็กที่เป็นเมืองชายแดน เริ่มก่อสร้างขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม 2538 เป็นเดือนเดียวกับที่กลุ่มต่อต้านในรัฐฉาน ได้บุกเข้าโจมตีเมืองทำขึ้นเหล็กครั้งใหญ่ และสามารถยึดพื้นที่บางส่วนไว้ได้ ก่อนที่จะถูกทหารพม่าผลักดันออกไป

อนุสาวรีย์แห่งนี้ก่อสร้างที่ภาคกลาง โดยช่างฝีมือชาวพม่า จากนั้น มีการขนย้ายอนุสาวรีย์ไปตั้งไว้ที่ภาคตะวันออกของรัฐฉาน และมีพิธีเปิด เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2539 โดยมีพลเอกชินฮุ่ย เสนาธิการหมายเลขหนึ่ง เข้าร่วมพิธี อนุสาวรีย์สัมฤทธิ์ขนาดเท่าตัวจริง เป็นรูปของพระเจ้าบุเรงนอง ขณะงอพระกร และฉนพระพักตร์อย่างท้าทายเข้าสู่ประเทศไทย และตั้งอยู่ห่างจากพรมแดนไทยเพียงไม่กี่ร้อยเมตร

ในปี 2546 มีผู้ประเบิดใส่อนุสาวรีย์ ทำลายขาและแขนไป มีการส่งช่างมาซ่อมแซมอย่างเร่งด่วน จากนั้นก็มีการทำรั้วและจัดเวรยามเฝ้าอย่างใกล้ชิด.

ต้นไม้ใหญ่แห่งเมืองเชียงตุง ที่ถูกอ้างสิทธิ์ว่าเป็นของพระเจ้าอลองพญา

คนในเมืองเชียงตุงต่างประหลาดใจ
กับการติดตั้งแผ่นป้ายขนาดใหญ่
เมื่อประมาณสิบปีที่แล้ว ในป้ายอธิบายว่า
ต้นไม้ใหญ่ที่มีความสูงถึง 218 ฟุต ทางด้านใต้ของเมือง
เป็นต้นไม้ที่พระเจ้าอลองพญาเป็นผู้ปลูกไว้ ตั้งแต่ปี 2287
พระมหากษัตริย์พม่าที่มีชื่อเสียงมากที่สุดพระองค์หนึ่ง
อันที่จริงแล้ว พระเจ้าอลองพญา
ไม่เคยเสด็จมาที่เมืองเชียงตุงมาก่อน □

รัฐบาลทหารสั่งการให้บูรณปฏิสังขรณ์พระราชวัง
ของพระเจ้าบุเรงนองที่เมืองพะโค (ตอนกลางของพม่า)
เมื่อปี 2533 และก่อสร้างเสร็จเมื่อปี 2546

ชื่อนี้มีความหมายอย่างไร?

คนไทใหญ่ในรัฐฉานเรียกตัวเองว่า “ชาวไต” และภาษาของพวกเขาใกล้เคียงกับภาษาไทย แม้ว่าตัวเขียนจะคล้ายกับภาษาพม่า

ในช่วงหลายร้อยปีที่ผ่านมา ตัวเขียนภาษาไต จะสอนกันเฉพาะในวัด โรงเรียนสมัยใหม่เกิดขึ้นตอนที่อังกฤษเข้ามาปกครอง แต่เนื่องจากไม่มีตัวอักษรไตสมัยใหม่ และไม่มีตำราเรียนภาษาไต เป็นเหตุให้ไม่มีการสอนภาษาไต

ประตูทางเข้าเมืองล่าเสี้ยวติดป้ายในภาษาพม่าไว้ว่า “Lasho” ซึ่งหมายถึง “การแสดงของลา”

ในภาษาไทยใหญ่ ล่าเสี้ยวหมายถึง “เมืองซึ่งอยู่ตรงข้ามภูเขาที่มีเหี้ยมมากมาย”

เมื่อไม่กี่ปีก่อน มีการนำภาพรวงข้าวมาติดแทนภาพกลองโบราณของชาวไทใหญ่ที่ทั้งสองด้านของประตูเมือง

อย่างเป็นทางการในโรงเรียนเหล่านี้ แม้ว่าในช่วงทศวรรษ 1950 จะมีการพัฒนาตัวอักษรสมัยใหม่ขึ้นมาแล้ว และในช่วงนั้นก็เริ่มมีการจัดทำตำราเรียนมาก แต่ความพยายามที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนต่าง ๆ จัดการเรียนการสอน ภาษาไทอย่างเป็นทางการ ก็ถูกทำลายลงเนื่องจากรัฐประหารในปี 2505 นับแต่นั้นมา ภาษาพม่าจึงกลายเป็น ภาษาบังคับที่มีการสอนในโรงเรียนรัฐบาลทุกแห่งในรัฐฉาน

ในปัจจุบัน ตัวเขียนไทใหญ่ยังคงมีการใช้อยู่บ้าง ก็เนื่องจากพระภิกษุและครูอาสาสมัคร ซึ่งจัดการเรียน การสอนในภาษาไทใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่จะทำกันช่วงฤดูร้อน อย่างไรก็ตาม ทางกาจับตามองการเรียนการสอนเหล่านี้ ด้วยความระมัดระวัง และครูที่สอนภาษาไทใหญ่ก็ถูกจับกุม

ป้ายที่เห็นตามสาธารณะทุกที่ในรัฐฉาน มักเขียนด้วยภาษาพม่า แต่เนื่องจากภาษาพม่าและไทใหญ่ มีความแตกต่างกัน ขึ้นพื้นฐาน การเอาตัวอักษรพม่ามาใช้สะกดชื่อเมืองของชาวไทใหญ่ จึงทำให้เกิดสำเนียงที่แปร่งหู และเพี้ยนไป และบางทีก็มีความหมายที่แตกต่างไปเมื่อแปลเป็นภาษาพม่า คำในภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ ก็เป็นการสะกดตามชื่อที่แปลงเป็นภาษาพม่าแล้ว

ด้วยเหตุดังกล่าว ชื่อสถานที่ในรัฐฉานอย่างเช่น หยองห้วย (ซึ่งหมายถึง “หุบเขาซึ่งเต็มไปด้วยทุ่งข้าว”) ก็ถูกแปลงให้เป็น “หย่องฉ่วย” ในภาษาพม่า (ซึ่งหมายถึง “ต้นไทรทอง”) และโซคร้ายที่เมื่อแปลงเป็นภาษาพม่าแล้ว ถ้อยคำเหล่านี้ไม่ไพเราะเอาเลย ยกตัวอย่างเช่น คำในภาษาไทใหญ่ที่แปลว่าเมืองก็คือ “เมือง” แต่เมื่อแปลงเป็น ภาษาพม่า ก็จะกลายเป็น “มายน์ หรือ Mine” ซึ่งหมายถึงลูกระเบิด ทำให้ชื่อของเมืองในรัฐฉาน ซึ่งเมื่อแปลงเป็น ภาษาพม่าแล้ว เป็นคำที่มีความหมายไม่เป็นมงคล.

สถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา สัญลักษณ์แห่งอำนาจ

รัฐฉานมีประวัติศาสตร์ยาวนานกับพุทธศาสนา นิกายเถรวาท มีประเพณีวัฒนธรรมมากมาย ที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา และมีวัดและพระเจดีย์โบราณมากมายทั่วทั้งรัฐฉาน แต่ถึงอย่างนั้น รัฐบาลทหาร ก็ยังสร้างเจดีย์ใหม่ๆ ขึ้นมา สร้างวัด และสร้างพระพุทธรูปใหม่ๆ และมีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดเก่าในเมืองใหญ่ๆ ของรัฐฉานแบบแผนและสถาปัตยกรรมของอาคารที่ถูกสร้างใหม่ หรือถูกบูรณปฏิสังขรณ์ แทบไม่ได้เป็นไปเพื่อการเผยแพร่พระพุทธรศาสนา แต่กลับแสดงถึงความโอ้อวดอำนาจ การพยายามกลืนวัฒนธรรมผู้อื่น และความเชื่อทางไสยศาสตร์

พระเจดีย์ชะเวดากองจำลอง

ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา นายพลทหารพม่าได้สร้างพระเจดีย์ชะเวดากองจำลองขึ้นหลายแห่งในรัฐฉาน พระเจดีย์ทองคำทรงสูงเป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทั่วไป แต่เป็นการแสดงความดูแคลนต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น และสถาปัตยกรรมซึ่งก่อสร้างในตำแหน่งที่สำคัญ และสร้างความขุ่นเคืองใจอย่างลึกซึ้งต่อชาวบ้าน

ในช่วงต้นปี 2538 รัฐบาลทหารเริ่มก่อสร้างพระเจดีย์ชะเวดากองจำลองที่ เมืองลา ตรงพรมแดนของเชียงตุง ติดกับจีน พื้นที่แห่งนี้มีลักษณะที่ “สงบ” ทั้งนี้เพราะอยู่ใต้ข้อตกลงหยุดยิงตั้งแต่ปี 2532 พลโท ชิ่นยูน ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยข่าวกรองพม่า เป็นผู้เจรจาจนนำไปสู่ข้อเจรจากับหยุดยิง เขาเป็นเจ้าภาพก่อสร้างพระเจดีย์ ซึ่งมีการทำพิธีพุทธาภิเษก เมื่อปี 2540 รัฐบาลทหารสัญญาว่าจะเกิดการพัฒนาและความรุ่งเรืองหลังการหยุดยิง แต่ไม่ได้ทำอะไรมากไปกว่าการมีพระเจดีย์องค์นี้ 20 ปีหลังการหยุดยิง เมืองลามีสื่อเสียงก็เพราะเป็นแหล่งพำนักของชาวจีนเท่านั้นเอง

ในเดือนพฤศจิกายน 2538 รัฐบาลทหารพม่า เริ่มก่อสร้างพระเจดีย์ชะเวดากองจำลอง ที่ทิศตะวันออกของเมืองท่าชีเหล็ก ซึ่งอยู่ติดกับพรมแดนภาคเหนือของไทย เป็นปีเดียวกับที่กองทัพพม่าสามารถปกป้องเมืองแห่งนี้จากการโจมตีครั้งใหญ่ของกลุ่มต่อต้านในรัฐฉาน และพระเจดีย์แห่งนี้กลายเป็นสัญลักษณ์อำนาจปกครองของพวกเขาตรงบริเวณพรมแดน

พระเจดีย์แห่งนี้ ก่อสร้างขึ้นที่ภาคกลางของพม่า และใช้ช่างฝีมือ และคนงานทั้งหมดจากพม่า ผู้ที่ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระเจดีย์ล้วนแล้วแต่เป็นเจ้าหน้าที่ทหารพม่าทั้งสิ้น ตั้งแต่พิธีเริ่มก่อสร้าง ซึ่งมีการโปรยถั่วอัฐิศักดิ์สิทธิ์ที่ฐานพระเจดีย์ ไปจนถึงพิธีฉลอง

พระเจดีย์ชะเวดากองจำลองที่เมืองท่าชีเหล็ก

การก่อสร้างที่สมบูรณ์เมื่อปี 2531 เมื่อมีการนำแก้วใสไปประดิษฐานไว้ที่ยอดของพระเจดีย์ และมีการนำ “ที” หรือ จิตรไปตั้งไว้บนยอด ตามประเพณีแล้ว พระภิกษุจะเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมและให้พร แต่ในกรณีนี้ มีการนิมนต์ พระภิกษุในท้องถิ่นมาเมื่อพิธีกรรมในส่วนที่สำคัญเสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น

ในปี 2540 หัวหน้าหน่วยทหารพม่าในพื้นที่เริ่มก่อสร้างพระเจดีย์ชะเวดากองจำลองที่ เมืองกุนฮิง ทางตอนกลางของรัฐฉาน หลังจากที่รัฐบาลทหารเพิ่งจะบังคับให้ประชาชนกว่า 300,000 คน ต้องออกจากพื้นที่ อันเป็นผลมาจากปฏิบัติการกวาดล้างกลุ่มต่อต้านในรัฐฉาน มีการตั้งชื่อพระเจดีย์องค์นี้ว่า “มหา กันบอซา ปยี เถียงเอ” (Maha Kanbawza Pyi Nyein Aye Pagoda) (หมายถึง “รัฐฉานที่สงบสันติ” ในภาษาพม่า) พลเอก หม่องเอ เป็นประธานในพิธีฝังลูกนิมิตซึ่งจัดขึ้นเมื่อเวลา 9.00 น. ในวันที่ 9 เดือน 9 ตามปฏิทินจันทรคติ (9 เป็นเลขมงคล สำหรับผู้นำทหารและรัฐบาล) ตามประเพณีในท้องถิ่น พระภิกษุและชาวบ้าน จะนำสิ่งของมีค่าไปฝังที่ฐานเจดีย์ ในช่วงพิธีเปิด แต่ในพิธีนี้ชาวบ้านถูกกีดกัน และมีแต่เจ้าหน้าที่ทหารเข้าร่วม ภายหลังพิธีชาวบ้านรวมทั้งเด็ก ๆ ได้ถูกเกณฑ์ให้มาสร้างพระเจดีย์

ภาพของนายพลทหารพม่า พลเอกอาวูโส ตานฉ่วย (รูปที่ 3) และผู้นำทหารพม่าคนสำคัญ
ซึ่งไปทำบุญที่วัด และมักมีการออกเผยแพร่ทางโทรทัศน์เป็นประจำ

พระเจดีย์จำลองอีกแห่งที่สร้างเสร็จในเดือนมิถุนายน 2543 อยู่ที่ **เมืองใหญ่** ซึ่งอยู่ตรงใจกลางของรัฐฉาน ใกล้กับยอดดอยสูงสุดของรัฐที่ดอยเล็ง

ปี 2544 เริ่มมีการก่อสร้างพระเจดีย์ชะเวดากองจำลองขึ้นอีกที่ **เมืองปั่น** ซึ่งเป็นที่ตั้งศูนย์บัญชาการทหารพม่าทางภาคใต้ของรัฐฉาน ซึ่งดูแลการปราบปรามกลุ่มต่อต้านในรัฐฉานบริเวณแนวพรมแดนประเทศไทย มีการสร้างพระเจดีย์ชะเวดากองบนเนินเขาทางทิศตะวันตกของเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดไทใหญ่โบราณ (วัดหลอยน้อย) ซึ่งถูกทำลายและบังคับให้ต้องย้ายออกไปตั้งที่อื่น มีการเวนคืนพื้นที่เกษตร 675 ไร่เพื่อทำเป็นพื้นที่วัด พระเจดีย์ “มหาเตชะทีปติ” (Maha Tejadhipati) ความสูง 108 ฟุต ($1+8=9$) สร้างเสร็จเมื่อปี 2546 (ชื่อพระเจดีย์มีความหมายว่า “อำนาจที่ยิ่งใหญ่”) จนถึงปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ทหารยังคงบังคับชาวบ้านให้หมนเวียนมาเป็นยามเฝ้ารักษาพระเจดีย์ และบังคับให้ชาวบ้านประกอบพิธีปอยสาংลงในบริเวณนี้

ในปี 2545 พลเอกอาวโซ ตาน่วย มีคำสั่งให้ก่อสร้างพระเจดีย์ชะเวดากองจำลองที่เมือง **ปางหลวง** ซึ่งเป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ที่มีการลงนามในข้อตกลงปางหลวง หรือ **สัญญาปางหลวง** ที่กลุ่มชาติพันธุ์ได้เข้าร่วมเป็นสหภาพพม่า เมื่อปี 2490 เพื่อให้ได้รับเอกราชจากอังกฤษ พระเจดีย์ที่มีความสูง 135 ฟุต ($1+3+5 = 9$) มีชื่อว่า “มหาฐฐภีธรรมัคคี” หรือ **Maha Rahtarbhithamaggi** หมายถึง “ความสามัคคีของรัฐอันยิ่งใหญ่” โดยจัดสร้างบริเวณด้านหน้าตรง และสร้างบังหน้าอนุสาวรีย์ที่จัดทำเป็นสัญลักษณ์ของการลงนามในข้อตกลงสัญญาปางหลวง มีการโยกย้ายบ้านเรือนหนึ่งในสี่ของเมืองเพื่อกันเป็นพื้นที่ทำพระเจดีย์ ซึ่งสร้างเสร็จเมื่อปี 2549

ในเดือนมกราคม 2546 ยังมีการสร้างพระเจดีย์จำลองอีกแห่งหนึ่งจนแล้วเสร็จที่ **เมืองปางซาง** ซึ่งเป็นเมืองหลวงในเขตหยุดยิงของกลุ่มว่าทางตอนเหนือของรัฐฉาน และพลโทชินยูน ซึ่งเป็นผู้ประสานให้เกิดการหยุดยิงก็เป็นประธานในพิธีอีกครั้ง

**พระเจดีย์ชเวดากองจำลองที่เมืองปางหลวง
ซึ่งหันหน้าเข้าหาอนุสาวรีย์ประวัติศาสตร์ข้อตกลงปางหลวง หรือ
สัญญาปางหลวง**

สัญญาปางหลวง : กลุ่มชาติพันธุ์ และ นายพล อองซาน ได้ร่วมทำข้อตกลง

ในปี 2546 พระเจดีย์ชะเวดากองจำลองสูง 135 ฟุต ($1+3+5=9$) ซึ่งมีชื่อว่า “หยั่น ตายน์ อ่าวน์ ชุตาวน์เป่ย์ หรือ Yan Daing Aung Hsutaungbyi” (สมปรารถนาในการเอาชนะข้าศึกทั้งปวง) ได้ถูกสร้างขึ้นที่ปากทางเข้าเมืองล่าเลี้ยว ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์บัญชาการทหารภาคอีสาน และ พลเอก ตานฉ่วย เป็นผู้ออกเงินสร้างเอง แม้ว่าชาวบ้านจะไม่ชอบพระเจดีย์ แต่ก็ถูกทางการบังคับให้ฉลองประเพณีปีใหม่ที่นี่

พระพุทธรูปยืนที่เมืองเชียงตุง

พระพุทธรูปยืนความสูงกว่า 60 ฟุตสร้างเสร็จเมื่อปี 2541 ที่ดอยจอมลักษ์ ซึ่งเป็นจุดสูงสุดของเมืองเชียงตุง ทางทิศตะวันตกของทะเลสาบ เป็นปางประทับยืนหันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก พระกรด้านขวายื่นออกมาและนิ้วชี้ชี้ลงมาที่ตัวเมือง เป็นลักษณะของผู้ใช้อำนาจสั่งการที่แปลกประหลาด และชาวบ้านชาวเมืองต่างมองด้วยความงุนงงสงสัย

ผู้สั่งการให้สร้างพระพุทธรูปได้แก่ นายพลเต็งแสง ซึ่งเป็นผู้บัญชาการภาคสามเหลี่ยม (Triangle Region) (ปัจจุบันเป็นนายกรัฐมนตรี) มีการนำช่างฝีมือพม่ามาจากมณฑลเยลเพื่อควบคุมการก่อสร้าง แทนที่จะใช้ช่างในท้องถิ่น มีการว่าจ้างทหารพม่า ซึ่งประจำการอยู่ในเมืองให้มาก่อสร้างพระพุทธรูป ในระหว่างการก่อสร้างมีการกันไม่ให้ชาวบ้านในพื้นที่เข้าไปยังพื้นที่ดังกล่าว

ตามประเพณีไทใหญ่ เมื่อมีการสร้างพระพุทธรูป จะมีพิธีพุทธาภิเษก โดยพระภิกษุและชาวบ้านนำวัตถุดีर्กดีสิทธิ์ และมีค่าไปวางไว้ตรง “ใจกลาง” ขององค์พระ แต่ในช่วงที่สร้างพระพุทธรูปนี้ ชาวบ้านไม่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมพิธี จึงมีผู้สงสัยว่า มีการนำวัตถุดีไปไว้ในกลางพระพุทธรูป เมื่อก่อสร้างเสร็จ มีการนิมนต์พระภิกษุพม่าสองรูปจากย่างกุ้งเพื่อมาดูแลวัดแห่งใหม่ ซึ่งสร้างขึ้นบริเวณปลายพระบาทของพระพุทธรูป

ชาวบ้านเชื่อว่า พระพุทธรูปองค์นี้ นำมาซึ่งเภทภัย และมักจะไม่วางมัสการ พระพุทธรูปองค์นี้ พ่อค้าแม่ค้าบอกว่า ถ้าเดินผ่านพระพุทธรูปองค์นี้ระหว่างไปตลาดตอนเช้า จะขายอะไรไม่ได้เลย พวกเขาจึงใช้เส้นทางอ้อมออกไปอีกด้านหนึ่ง ชาวบ้านยังบอกถึงลางร้ายที่เกิดขึ้น เนื่องจากพระพุทธรูป อย่างเช่น เพียงหกเดือนหลังจากก่อสร้างเสร็จ พระกรที่ยื่นออกมาในลักษณะที่ดูหมิ่นชาวเมือง ก็ถูกสายฟ้าฟาดจนนิ้วหัก หนึ่งในช่างฝีมือพม่าที่เป็นช่างชุดเดิม ได้ถูกเรียกตัวเพื่อมาซ่อมโดยด่วน.

การบูรณปฏิสังขรณ์

พระเจดีย์บ่อแก้ว ไกล่เมืองลีบ่อ

พระเจดีย์บ่อแก้ว เป็นโบราณสถาน ซึ่งมีชื่อเสียงกว่า 2,000 ปี มีการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ ในช่วงปี 2538-2539 ตามคำสั่งของ พลโทชินยุ่น

การบูรณปฏิสังขรณ์ เป็นไปตามคำสั่งของ ทหารพม่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองของพม่า เพื่อดูแลการซ่อมแซม ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมาแทนคณะกรรมการเดิม ที่เคยดูแลพระเจดีย์และมีสมาชิกเป็นผู้สูงอายุจากพื้นที่

มีการปิดทอง และทาสีองค์พระเจดีย์ อย่างวิจิตรพิสดาร และลบชื่อของครีทธา ผู้บริจาคที่เป็นชาวไทยใหญ่เดิมออกไป มีการติดตั้งป้ายหินหลายชิ้น ซึ่งเขียนเป็นภาษาพม่า ยกย่องนายพลทหารพม่า ซึ่งมีส่วนในการซ่อมแซมพระเจดีย์.

ป้ายชื่อ

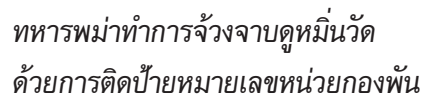

อดีต และ ปัจจุบัน: พระเจดีย์บ่อแก้ว

ในขณะที่มีการบังคับโยกย้ายชุมชน
วัดก็ถูกทอดทิ้งให้กลายเป็นซากปรักหักพัง
พระพุทธรูปแบบที่เห็นในรูปได้ถูกทำลายความศักดิ์สิทธิ์
โดยทหารพม่า

แท่นบูชาและคัมภีร์โบราณในวัดซึ่งถูกลักขโมยไป

ภาพจำลองพระพุทธรูปเจ้าเหล่านี
ถูกทำลายโดยทหารพม่า
ภายใต้การปราบปรามกลุ่มต่อต้านในรัฐฉาน
ในหลายสิบปีที่ผ่านมา

การทำลายความศักดิ์สิทธิ์ของวัดในพื้นที่

ตอนที่ผู้นำทหารพม่ามาเยือนรัฐฉาน พวกเขา มักแสดงความเคารพสักการะ และบริจาคเงินให้กับวัด และสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา แต่แน่นอนว่าวัดที่พวกเขาไปนมัสการ เป็นวัดที่ตนเองเป็นศรัทธาสนับสนุน ซึ่งไม่ใช่วัดเป็นที่เคารพสักการะ สำหรับคนในพื้นที่ สื่อของรัฐมักรายงานการไปนมัสการวัดเหล่านี้ เป็นการสร้างภาพ ความเป็นผู้มีจิตกุศล และความเมตตาของบรรดาผู้นำรัฐบาลทหาร

แต่ในความเป็นจริง รัฐบาลทหารแทบไม่ได้ให้ความเคารพต่อพุทธศาสนาในรัฐฉานเลย ในช่วงที่มีการ ปราบปรามกลุ่มต่อต้านครั้งใหญ่ ในราวปี 2539-2541 มีการบังคับโยกย้ายหมู่บ้านกว่า 1,400 หมู่บ้าน ปล่อยให้วัด ในหมู่บ้านต้องถูกทิ้งร้าง ศาสนสถานซึ่งชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมใจกันฝ่าฟันทำนุบำรุงมาหลายศตวรรษ ต้องถูกทิ้ง ให้กลายเป็นซากปรักหักพัง มีการขโมยศาสนวัตถุทั้งพระพุทธรูปและคัมภีร์โบราณที่มีมูลค่ามหาศาลไป และมีการทำลายความศักดิ์สิทธิ์ของศาสนวัตถุเหล่านั้น พระภิกษุและสามเณรในวัดก็ถูกจับขัง ในขณะที่ชุมชน ซึ่งอยู่กันกระจัดกระจายและสูญเสียอำนาจ ไม่สามารถปกป้องพระคุณเจ้าได้

พระภิกษุที่ทางการสงสัยว่าให้ความสนับสนุนต่อกลุ่มต่อต้านในรัฐฉานก็ถูกทรมาน และสังหารโดยทหาร พม่าอย่างทารุณ. □

พื้นที่ที่มีแผนก่อสร้างเขื่อนกั้นหลวง ทางตอนเหนือของแม่น้ำสาละวิน

น้ำตกเชียงตอง

แหล่งทิวทัศน์ที่ถูกคุกคาม

พื้นที่ที่งดงามมากที่สุดหลายแห่งของรัฐฉาน เป็นพื้นที่ที่ต้องห้ามอย่างสิ้นเชิงสำหรับนักท่องเที่ยว และปัจจุบันกำลังถูกคุกคาม เนื่องจากโครงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำของรัฐบาลทหารที่ได้รับทุนสนับสนุนจากผู้ลงทุนในจีนและไทย น้ำตกเชียงตอง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญของรัฐฉาน อาจถูกทำลายไปเนื่องจากโครงการผันน้ำ มีการวางแผนสร้างเขื่อนขนาดใหญ่สองแห่งในแม่น้ำสาละวิน ซึ่งเป็นเส้นเลือดหลักที่ไหลผ่านตอนกลางของรัฐฉาน และจะเป็นเหตุให้เกิดน้ำท่วมกับพื้นที่มากมายช่วงเหนือน้ำ

การก่อสร้างท่อน้ำมันและก๊าซไปยังประเทศจีน ซึ่งเริ่มต้นในปลายปี พ.ศ. 2552 ท่อก๊าซจะตัดผ่านภาคเหนือของรัฐฉาน ซึ่งจะทำลายสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชนในพื้นที่ดังกล่าว. □

ทัณฑสถานเมืองลำเลี้ยว

ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเมือง

นักโทษการเมือง 17 คนประกอบด้วย

มิน เขยา

นักศึกษาจากรุ่นปี 1988

คำตัดสิน : จำคุก 65 ปี

อดีตนักโทษการเมืองที่รับโทษจำคุก 6 ปี

มินโก่นาย

นักศึกษาจากรุ่นปี 1988

คำตัดสิน : จำคุก 65 ปีและ 6 เดือน

อดีตนักโทษการเมืองที่รับโทษจำคุก 16 ปี

จิมมี

นักศึกษาจากรุ่นปี 1988

คำตัดสิน : จำคุก 65 ปี

อดีตนักโทษการเมือง
ที่รับโทษจำคุก 15 ปี

ทัณฑสถานเมืองเชียงตุง

ตั้งอยู่ใจกลางเมือง

ทางทิศตะวันออกของทะเลสาบหนองตุง

นักโทษการเมือง 8 คนประกอบด้วย

ทัณฑสถานเมืองสาต

ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของเมือง

นักโทษการเมือง 4 คน ประกอบด้วย

ทัณฑสถานตองยี

ตั้งอยู่ที่เมืองตองเลโชน

บนถนนระหว่างมณฑลสะเลยกับตองยี

นักโทษการเมือง 9 คน ประกอบด้วย

โกโกจี

นักศึกษาจากรุ่นปี 1988

คำตัดสิน : จำคุก 65 ปี และ 6 เดือน

อดีตนักโทษการเมืองที่รับโทษจำคุก 13 ปี

เรือนจำ

ฝ่ายค้านทางการเมือง ซึ่งมีชื่อเสียงมากสุดบางคนของประเทศ ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในเรือนจำของรัฐฉาน ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านของพวกเขาหลายร้อยกิโลเมตร เรือนจำเหล่านี้หลายแห่งตั้งอยู่บนเส้นทางที่นักท่องเที่ยวยกจากต่างชาติต้องเดินทางผ่าน

รัฐบาลทหารพม่า มีชื่อเสียงมาเป็นเวลานาน ถึงการทรมานนักโทษการเมือง ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีการใช้มาตรการลงโทษใหม่ ซึ่งเป็นการทรมานด้านจิตใจ มีการขยาดำละเมิดคุกเป็นตลอดชีวิต และการขังคุกในเรือนจำที่ห่างไกล

ในปี 2551 รัฐบาลทหาร มีคำสั่งตัดสินให้ผู้นำนักศึกษาในรุ่น 88 และบุคคลอื่นซึ่งเดินขบวนประท้วงในช่วงการปฏิวัติชาวจีวร ปี 2550 ให้ต้องได้รับโทษทัณฑ์เป็นเวลานาน และต้องไปรับโทษในเรือนจำ ในพื้นที่ซึ่งห่างไกลจากเมืองหลวง นักโทษการเมืองที่มีชื่อเสียงหลายคน ได้ถูกส่งไปขังที่เรือนจำในรัฐฉาน ระยะทางที่ห่างไกล ระหว่างเรือนจำกับบ้านเกิดของพวกเขาในตอนกลางของพม่า ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายจำนวนมาก และความยากลำบากหากญาติต้องการเดินทางมาเยี่ยม และยังอากาศตามภูเขา มีความหนาวเย็นมากเพียงใด ก็ทำให้พวกเขาเสี่ยงต่อการเจ็บไข้ได้ป่วย

หลังกำแพงทัณฑสถานเมืองเชียงตุง

มินโกนาย กำลังถูกแยกขังเดี่ยว ในห้องขังขนาดเล็ก ถูกห้ามไม่ให้ไปไหน และไม่ให้ออกกำลังกายในเรือนจำมีคุณภาพที่เลวร้าย นักโทษส่วนใหญ่ต้องรอคอยอาหารที่ญาตินำมาเยี่ยม แต่ครอบครัวของมินโกนาย ไม่สามารถนำมาเยี่ยมเขาได้บ่อยๆ เพราะเรือนจำอยู่ไกลจากบ้านของเขาที่ย่างกุ้ง เขามีสุขภาพอ่อนแอเนื่องจากถูกทรมานหลายครั้งระหว่างถูกกักขังก่อนหน้านี้ เขามีอาการโรคหัวใจประสาทอ่อนแอ สายตาเลื่อม และมีอาการเจ็บอย่างต่อเนื่องที่เท้า แต่ทางการไม่อนุญาตให้เขาได้รับการรักษาอย่างเหมาะสม.

ประตูทางเข้าทัณฑสถานเมืองเชียงตุง

สิ่งเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นการปฏิบัติอย่างโหดร้ายของ รัฐบาลทหารพม่า ที่กระทำต่อผู้นำการเมืองในรัฐฉาน
แปดคน เมื่อปี 2548 พวกเขาถูกศาลลงโทษจำคุกมากถึง 106 ปี และต้องไปอยู่ในเรือนจำซึ่งอยู่ห่างจากรัฐฉาน
นักโทษการเมืองเหล่านี้ได้แก่ ชุนทุนอู ผู้นำพรรคสันนิบาตแห่งรัฐฉานเพื่อประชาธิปไตย (*Shan Nationalities League
for Democracy*) ซึ่งได้รับเสียงส่วนใหญ่จากการเลือกตั้ง เมื่อปี 2533 “อาชญากรรม” ของผู้ถูกคุมขังเหล่านี้ เป็นเพียง
การเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมืองอย่างสงบ ในปี 2549 อูมินตาน ผู้ต้องขังคนหนึ่งซึ่งถูกศาลลงโทษจำคุก 79 ปี
เสียชีวิตลงระหว่างอยู่ในเรือนจำสันโดเวย์ในรัฐอารากัน.

ชื่อนั้นสำคัญไฉน

ชื่อภาษาไทย	ความหมายในภาษาไทย	เมื่อแปลงเป็นภาษาพม่า	ความหมายในภาษาพม่า
เมืองป๋น (Mong Pan) မိုင်းပင်း	เมืองแห่งการหมุน (ดอกบัว)	มายน์ ป้ายน์ (Mine Pan) မိုင်းပန်း	การพกระเบิด
เมืองกึ่ง (Mong Keng) မိုင်းဂွံ	เมืองที่ผลิตอานใส่หลังม้า	มายน์ ก่ายน์ (Mine Kaing) မိုင်းကိုင်	การถือระเบิด
เมืองหนอง (Mong Nawng) မိုင်းဆွင်	เมืองที่อยู่ใกล้ทะเลสาบ	มายน์ หน่าวน์ (Mine Naung) မိုင်းနောင်	ระเบิดของลูกพี่
ล่าเสี้ยว (Lashio) လားရှိုး	เมืองที่อยู่ตรงข้ามภูเขา ที่มีเหี่ยวหลายตัว	ลาโซว์ (Lasho) လားရှိုး	การแสดงของลา

ดู ชื่อนั้นสำคัญไฉน หน้า 20

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม

www.aappb.org

www.burmariversnetwork.org

www.salweenwatch.org

www.shanland.org

www.shanhumanrights.org

www.shwe.org

www.shanwomen.org